

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

18 noiembrie 2010*

În cauza C-322/09 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 8 august 2009,

NDSHT Nya Destination Stockholm Hotell & Teaterpaket AB, cu sediul în Stockholm (Suedia), reprezentată de M. Merola și L. Armati, avvocati,

recurentă,

cealaltă parte în proces fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de domnii L. Flynn și T. Scharf, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

* Limba de procedură: engleza.

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnii D. Šváby, E. Juhász, G. Arestis și T. von Danwitz (raportor), judecători,

avocat general: doamna V. Trstenjak,
grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 9 septembrie 2010,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- ¹ Prin recursul formulat, NDSHT Nya Destination Stockholm Hotell & Teaterpaket AB (denumită în continuare „NDSHT”) solicită anularea Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 9 iunie 2009, NDSHT/Comisia (T-152/06, Rep., p. II-1517, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care

acesta a declarat inadmisibilă acțiunea sa având ca obiect anularea deciziei care se pretinde că ar fi cuprinsă în scrisorile Comisiei Comunităților Europene din 24 martie și din 28 aprilie 2006 adresate NDSHT, referitoare la o plângere privind ajutoare de stat pretins ilegale acordate de orașul Stockholm în favoarea Stockholm Visitors Board AB (denumită în continuare „actul în litigiu”).

Cadrul juridic

- 2 După cum reiese din considerentul (2) al Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88 CE] (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41), astfel cum a fost modificat prin Actul privind condițiile de aderare la Uniunea Europeană a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană (JO 2003, L 236, p. 33, denumit în continuare „Regulamentul nr. 659/1999”), acesta codifică și consolidează practica stabilită de Comisie în materia examinării ajutoarelor de stat, în conformitate cu jurisprudența Curții.

- 3 Potrivit articolului 1 litera (b) punctul (i) din acest regulament, trebuie înțeles prin „ajutor existent”, „fără să aducă atingere articolelor 144 și 172 din Actul de aderare a Austriei, a Finlandei și a Suediei, anexei IV punctul (3) și appendicelui la respectiva anexă la Actul de aderare a Republicii Cehe, a Estoniei, a Ciprului, a Letoniei, a Lituaniei, a Ungariei, a Maltei, a Poloniei, a Sloveniei și a Slovaciei, orice ajutor care a existat înainte de intrarea în vigoare a [T]ratatului [CE] în respectivele state membre, și anume programele de ajutor și ajutorul individual [a se citi «schemele de ajutor și ajutoarele individuale»] care au fost puse în aplicare înainte și care sunt încă aplicabile la data intrării în vigoare a tratatului”.

- 4 Potrivit articolului 1 litera (h) din regulamentul menționat, noțiunea „persoană interesată” este definită drept „orice stat membru și orice persoană, întreprindere sau asociație [a se citi «asociere»] de întreprinderi ale căror interese pot fi afectate de acordarea unui ajutor, în special beneficiarul ajutorului, întreprinderile concurente și asociațiile profesionale”.
- 5 Articolul 4 din Regulamentul nr. 659/1999, care figurează în capitolul II din acesta, intitulat „Procedura privind ajutorul notificat”, prevede la alineatele (1)-(4):

„(1) Comisia examinează notificarea imediat după primirea acesteia. Fără a aduce atingere articolului 8, Comisia adoptă o decizie în temeiul alineatului (2), (3) sau (4).

(2) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că măsura notificată nu constituie un ajutor, ea consemnează acest lucru printr-o decizie.

(3) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că nu există îndoieli privind compatibilitatea unei măsuri notificate cu piața comună, în măsura în care intră în sfera de aplicare a articolului [87 alineatul (1) CE], aceasta decide că măsura este compatibilă cu piața comună (denumită în continuare «decizie de a nu ridica obiecții»). Decizia precizează excepția aplicată în temeiul tratatului.

(4) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că există îndoieli privind compatibilitatea unei măsuri notificate cu piața comună, aceasta decide să inițieze procedura prevăzută la articolul [88 alineatul (2) CE] (denumită în continuare «decizie de deschidere a procedurii oficiale de investigare»).

- 6 Capitolul III din regulamentul menționat reglementează procedura privind ajutorul ilegal. Articolul 10 alineatul (1) din acest capitol prevede:

„În cazul în care deține informații privind un ajutor pretins ilegal, indiferent de sursa acestora, Comisia va examina aceste informații fără întârziere.”

- 7 În capitolul III sus-menționat, articolul 13, intitulat „Decizii ale Comisiei”, prevede la alineatul (1):

„În urma examinării posibilului ajutor ilegal, se adoptă o decizie în temeiul articolului 4 alineatul (2), (3) sau (4). [...]”

- 8 La capitolul VI din Regulamentul nr. 659/1999, intitulat „Părți interesate”, se prevede la articolul 20 alineatele (2) și (3):

„(2) Orice parte interesată poate informa Comisia asupra oricărui presupus ajutor ilegal, precum și asupra oricărei presupuse utilizări abuzive a unui ajutor. În cazul în care consideră, pe baza informațiilor pe care le deține, că nu există suficiente motive pentru examinarea cazului, Comisia informează partea interesată asupra acestui fapt. Atunci când adoptă o decizie într-un caz cu privire la obiectul informației furnizate, Comisia transmite o copie a deciziei respective părții interesate.

(3) La cerere, orice parte interesată poate obține o copie a oricărei decizii adoptate în temeiul articolelor 4 și 7, al articolului 10 alineatul (3) și al articolului 11.”

- 9 Potrivit articolului 25 din Regulamentul nr. 659/1999:

„Deciziile adoptate în temeiul capitolelor II, III, IV, V și VII se adresează statelor membre în cauză. [...]”

Situația de fapt

- 10 NDSHT este o societate de drept suedez care desfășoară activități de organizare de călătorii la Stockholm prin intermediul site-ului său internet. Aceasta propune un serviciu global care include rezervarea de camere de hotel și un card turistic denumit „Stockholm à la carte” ce permite accesul deținătorilor la mai multe servicii și infrastructuri din orașul Stockholm, cum ar fi muzee și mijloace de transport local.
- 11 Stockholm Visitors Board AB (denumită în continuare „SVB”) este o societate deținută de orașul Stockholm prin intermediul diferitelor filiale ale acesteia. Aceasta a fost responsabilă de furnizarea de informații turistice, precum și de promovarea regiunii Stockholm. În legătură cu acest tip de activități, societatea desfășoară și activități comerciale constând în special în rezervarea de camere de hotel cu preț redus la Stockholm și în vânzarea unui ansamblu de servicii legate de turism prin intermediul unui card numit „Stockholm Card”, care oferă acces gratuit la situri și la infrastructuri din orașul Stockholm.
- 12 În septembrie 2004, NDSHT a transmis Comisiei informații privind subvenții anuale alocate de orașul Stockholm în favoarea SVB pentru anii 2003-2005, susținând că aceste subvenții ar constitui ajutoare de stat acordate cu încălcarea articolului 88 alineatul (3) CE. NDSHT a afirmat în plângerea sa că aceste pretinse ajutoare de stat

constau în credite anuale de la bugetul oraşului Stockholm în favoarea SVB, în rambursarea regulată de către societatea-mamă a SVB a pierderilor acesteia înainte de impozitare şi în accesul preferenţial la infrastructuri publice, precum o parcare cu plată gerată de oraşul sus-menţionat. Potrivit NDSHT, SVB ar putea folosi aceste ajutoare pentru finanţarea activităţilor sale comerciale, care sunt totuşi în concurenţă cu cele ale altor societăţi naţionale şi internaţionale, provocând astfel o denaturare a concurenţei.

- 13 Comisia a examinat plângerea NDSHT în lumina informaţiilor suplimentare furnizate de aceasta şi a celor transmise de autorităţile suedeze ca urmare a cererilor de informaţii care le fuseseră adresate de Comisie.

- 14 La 24 martie 2006, directorul Direcţiei „Ajutoare de stat 1: coeziune şi concurenţă” din cadrul Direcţiei Generale Concurenţă a Comisiei responsabil de dosar (numit în continuare „directorul serviciului Comisiei responsabil de dosar”) a transmis NDSHT o scrisoare formulată astfel:

„[...]”

Dorim să vă informăm că, pe baza informaţiilor disponibile, serviciile competente ale Direcţiei Generale Concurenţă au ajuns la concluzia că nu există suficiente motive care să justifice continuarea examinării plângerii dumneavoastră. [...]

Din analiza noastră rezultă că activitățile aferente «Stockholm Card» și rezervării de camere de hotel (cu excepția locurilor de parcare cuprinse în «Stockholm Card») sunt desfășurate în condiții de piață. Aceste activități nu sunt, așadar, finanțate prin intermediul unui ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE. În ceea ce privește utilizarea cu titlu gratuit a anumitor locuri de parcare, se poate susține că nu este afectat comerțul și, chiar dacă ar fi fost afectat, acest ajutor a fost inclus în «Stockholm Card» cu mult înainte ca Suedia să adere la Uniunea Europeană în 1995 și ar constitui, așadar, un ajutor existent. În plus, de la 1 ianuarie 2006, acest serviciu nu mai este cuprins în «Stockholm Card».

În ceea ce privește celelalte activități (furnizare de informații turistice etc.), se pare că acestea intră sub incidența dispozițiilor care reglementează serviciile de interes economic general (SIEG). Nu par să existe subvenții încrucișate în favoarea unor activități economice. În ipoteza în care compensarea pentru SIEG ar fi calificată drept ajutor de stat, un asemenea ajutor ar fi fost totuși acordat în aceleași condiții cu mult înainte de 1995 și ar constitui, în consecință, un ajutor existent.

În rezumat, cercetările aprofundate pe care le-am efectuat cu privire la această plângere demonstrează că suntem în prezența unui ajutor existent, iar nu a unui ajutor ilegal, care în orice caz este compatibil cu piața comună. Întrucât nu este necesară aplicarea procedurii măsurilor utile prevăzută la articolul 88 alineatul (1) CE, nu intenționăm să adoptăm vreo altă măsură în acest caz.

[...]"

- 15 Prin scrisoarea din 5 aprilie 2006, NDSHT a informat Comisia că a dedus din scrisoarea din 24 martie 2006 că plângerea sa fusese respinsă și că o decizie de a nu ridica obiecții cu privire la măsurile financiare în litigiu fusese adoptată în temeiul articolului 13 și al articolului 4 alineatele (2) și (3) din Regulamentul nr. 659/1999. NDSHT a solicitat de asemenea Comisiei să îi transmită o copie a acestei decizii, în temeiul articolului 20 din regulamentul menționat.
- 16 Prin scrisoarea din 28 aprilie 2006, directorul serviciului Comisiei responsabil de dosar a răspuns societății NDSHT amintindu-i că din informațiile furnizate rezulta că măsurile denunțate nu constituiau ajutoare de stat ilegale și că, prin urmare, nu îi putea fi adresată o decizie a Comisiei adoptată în temeiul articolului 20 din Regulamentul nr. 659/1999.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 17 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 6 iunie 2006, NDSHT a solicitat anularea actului în litigiu, precum și inițierea procedurii oficiale de investigare în temeiul articolului 88 alineatul (2) CE.
- 18 Prin act separat, Comisia a ridicat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, la care NDSHT a răspuns la 9 noiembrie 2006.
- 19 NDSHT a susținut în observațiile sale privind excepția de inadmisibilitate că actul în litigiu exprima atât un refuz final din partea Comisiei de a iniția procedura oficială

de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE, cât și o decizie de clasare a cazului. Actul în litigiu ar trebui, așadar, considerat o decizie care produce efecte asupra situației juridice a NDSHT. Prin urmare, ar fi un act atacabil în sensul articolului 230 CE.

- 20 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins acțiunea formulată de NDSHT ca inadmisibilă și a obligat-o la plata cheltuielilor de judecată.
- 21 Tribunalul a statuat că, pentru a stabili dacă actul în litigiu este un act atacabil, trebuie să se facă distincție, raportat la conținutul acestuia, după cum este vorba despre o decizie în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 659/1999 sau doar despre o comunicare neoficială în temeiul articolului 20 alineatul (2) a doua teză din același regulament.
- 22 Acesta a menționat, la punctul 44 din hotărârea atacată, că nu există o obligație a Comisiei de a adopta o decizie în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 659/1999 ca răspuns la fiecare plângere. O astfel de obligație ar exista numai în ipoteza în care ar fi aplicabil articolul 13 din acest regulament. Or, acesta nu ar fi aplicabil în speță întrucât plângerea privește un ajutor existent. La punctul 64 din aceeași hotărâre, Tribunalul a apreciat că obligația de a adopta o decizie în sensul articolului 4 din regulamentul menționat ca urmare a unei plângeri privind un ajutor existent este contrară economiei procedurii de control al ajutoarelor de stat.
- 23 Din cuprinsul scrisorilor din 24 martie și din 28 aprilie 2006 (denumite în continuare, împreună, „scrisorile în litigiu”) rezultă că soluția Comisiei era de a nu da curs plângerii întrucât ajutoarele în cauză constituie ajutoare existente care fac obiectul procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (1) CE. Tribunalul a apreciat la punctul 57 din hotărârea atacată că, în acest caz, având în vedere jurisprudența constantă, Comisia nu poate fi constrânsă, printr-o plângere, să adreseze statului membru o recomandare prin care să propună măsuri utile în aplicarea articolului 18 din Regulamentul nr. 659/1999. În plus, niciuna dintre dispozițiile din acest regulament aplicabile în

materie de ajutoare de stat existente nu ar prevedea posibilitatea adoptării de către Comisie a unui act cu caracter de decizie la încheierea fazei preliminare a examinării acestor ajutoare.

- 24 În sfârșit, la punctul 63 din hotărârea atacată, Tribunalul a precizat că, întrucât Comisia a apreciat, după încheierea primei examinări a măsurilor financiare în litigiu, că acestea trebuiau considerate ajutoare existente, scrisorile în litigiu nu puteau să constituie un refuz de inițiere a procedurii oficiale de investigare prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE.
- 25 În consecință, Tribunalul a concluzionat că scrisorile în litigiu nu trebuie considerate drept o decizie în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 659/1999, ci o comunicare informală în temeiul articolului 20 din regulamentul menționat. În consecință, ele nu constituie un act atacabil în sensul articolului 230 CE.

Concluziile părților în fața Curții

- 26 Prin recursul formulat, contestând în același timp modul în care măsurile în litigiu au fost calificate de Comisie, NDSHT solicită Curții anularea în totalitate a hotărârii atacate și, cu titlu principal, admiterea cererii sale pe fond și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată sau, cu titlu subsidiar, declararea acțiunii sale ca admisibilă, trimiterea cauzei la Tribunal spre rejudecare și suspendarea deciziei privind cheltuielile de judecată efectuate în cele două proceduri.

- 27 Comisia solicită respingerea recursului și obligarea NDSHT la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

- 28 NDSHT invocă patru motive în susținerea recursului.
- 29 Primul motiv se întemeiază pe o denaturare evidentă a conținutului scrisorilor în litigiu. Prin intermediul celui de al doilea motiv, recurenta apreciază că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept considerând actul în litigiu un act pregător care nu constituie o decizie definitivă susceptibilă de a face obiectul unei acțiuni în anulare. Potrivit celui de al treilea motiv, NDSHT reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept apreciind că luarea de poziție a Comisiei trebuia interpretată ca fiind o respingere a unei cereri de a lua măsuri utile în sensul articolului 88 alineatul (1) CE. În sfârșit, prin intermediul celui de al patrulea motiv, NDSHT apreciază că Tribunalul a săvârșit de asemenea o eroare de drept statuând faptul că respectiva calificare de către Comisie a măsurilor financiare în litigiu drept ajutoare existente nu permitea contestarea respingerii plângerii. O astfel de soluție s-ar întemeia pe o eroare de interpretare a articolelor 4, 10, 13 și 20 din Regulamentul nr. 659/1999.
- 30 Motivele al doilea-al patrulea ale recursului fiind strâns legate, trebuie analizate împreună.

Cu privire la motivele al doilea-al patrulea

Argumentele părților

- ³¹ Referindu-se în special la Hotărârea din 17 iulie 2008, Athinaïki Techniki/Comisia (C-521/06 P, Rep., p. I-5829), NDSHT reproșează Tribunalului că a încălcat articolul 4, articolul 10, articolul 13 și articolul 20 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999 pronunțându-se în sensul că respingerea plângerii sale de către Comisie nu are caracteristicile unei decizii care produce efecte juridice obligatorii de natură să îi afecteze interesele și, implicit, ale unui act atacabil în sensul articolului 230 CE.
- ³² Astfel, prin intermediul celui de al doilea motiv, recurenta apreciază că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept susținând că actul în litigiu nu constituie o decizie definitivă, ci un act pregătitor. Aceasta invocă faptul că, dimpotrivă, Comisia și-a finalizat examinarea și a adoptat o decizie, fără să îi fi conferit totuși o formă oficială, având ca obiect respingerea plângerii pentru motivul că ajutorul financiar acordat era compatibil cu piața comună.
- ³³ În această privință, prin intermediul celui de al treilea motiv, recurenta consideră că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept la punctul 57 și următoarele din hotărârea atacată, calificând luarea de poziție a Comisiei ca fiind o respingere a unei cereri de luare a măsurilor utile în sensul articolului 88 alineatul (1) CE, iar nu un refuz de a iniția procedura oficială de investigare în temeiul alineatului (2) al aceluiași articol. De

asemenea, Tribunalul ar fi susținut în mod greșit că autorul unei plângeri nu poate constrânge Comisia să ia o decizie la încheierea fazei preliminare a examinării.

- 34 În plus, recurenta invocă, prin intermediul celui de al patrulea motiv, faptul că articolele 4, 10 și 13 din Regulamentul nr. 659/1999 ar obliga Comisia ca, în situația examinării unei plângeri prin care se denunță existența unui pretins ajutor ilegal, să finalizeze faza preliminară a examinării prin adoptarea unei decizii, astfel cum se arată la punctul 40 din Hotărârea Athinaiki Techniki/Comisia, citată anterior.
- 35 Această obligație de a se pronunța prin decizie ar fi aplicabilă și în ipoteza în care faza preliminară a examinării conduce Comisia spre concluzia unui ajutor existent. Astfel, Curtea ar fi confirmat în Hotărârea din 24 martie 1993, CIRFS și alții/Comisia (C-313/90, Rec., p. I-1125), posibilitatea de a ataca o scrisoare a Comisiei prin care se refuză inițierea unei proceduri oficiale de investigare pentru motivul că ajutorul contestat este un ajutor existent. Așadar, în opinia recurteții, interpretarea Tribunalului de la punctul 64 și următoarele din hotărârea atacată, potrivit căreia este contrar economiei procedurii de control al ajutoarelor de stat să se considere că Comisia adoptă în mod obligatoriu o decizie în temeiul articolului 4 din Regulamentul nr. 659/1999 atunci când informează autorul unei plângeri că plângerea sa privește un ajutor existent, demonstrează o concepție profund eronată asupra acest sistem procedural. Această interpretare ar implica posibilitatea Comisiei de a evita orice control din partea unei instanțe a Uniunii atunci când califică măsurile financiare contestate drept ajutor existent, fapt care ar fi în mod evident inacceptabil.
- 36 Comisia admite mai întâi că scrisorile în litigiu nu analizează toate măsurile financiare în litigiu și că, prin aceste scrisori, nu a adoptat o decizie cu privire la un ajutor existent. Dimpotrivă, scrisorile respective ar conține anumite concluzii ipotetice și, din acest motiv, nedefinitive, neajungând în plus la o calificare identică a acestor măsuri diverse. În aceste scrisori, Comisia ar fi sintetizat, cel mult, poziția serviciului

responsabil de plângere potrivit căreia, la acel moment, nu avea în vedere să dea curs plângerii.

37 În continuare, argumentul invocat de NDSHT potrivit căruia Comisia ar fi adoptat o decizie chiar fără să fi conferit acesteia caracter oficial ar fi inadmisibil, întrucât nu ar fi fost invocat în cursul procedurii în primă instanță.

38 În orice caz, Comisia susține că nu a adoptat o decizie și s-a limitat la o apreciere provizorie, clasarea plângerii având loc abia în luna decembrie a anului 2006. Pe de altă parte, în ceea ce privește ajutoarele existente, Comisia nu ar putea adopta imediat o decizie, ci ar trebui mai întâi, înainte de a propune eventual măsuri utile, să informeze statul membru vizat atunci când consideră că măsurile sunt incompatibile cu piața comună. Întrucât Regulamentul nr. 659/1999 nu prevede o procedură specială aplicabilă într-un astfel de caz, singura soluție imaginabilă pentru a ataca actul în litigiu ar fi acțiunea în constatarea abținerii de a acționa.

39 În sfârșit, Comisia contestă relevanța trimiterilor la Hotărârile citate anterior CIREFS și alții/Comisia, precum și Athinaïki Techniki/Comisia, întrucât Comisia, odată ce a constatat ajutoarele existente, nu ar mai fi în poziția de a iniția procedura de investigare oficială prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE.

Aprecierea Curții

— Cu privire la admisibilitate argumentului invocat de NDSHT privind lipsa unei forme oficiale a deciziei Comisiei

- 40 În opinia Comisiei, argumentul invocat de recurentă potrivit căruia și-ar fi încheiat examinarea măsurilor financiare în litigiu printr-o decizie care nu a avut o formă oficială nu a fost invocat la Tribunal și, în consecință, este inadmisibil.
- 41 În această privință, trebuie subliniat că din dispozițiile coroborate ale articolului 58 din Statutul Curții de Justiție și ale articolului 113 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al acesteia rezultă că, în cadrul unui recurs, recurentul poate invoca orice argument pertinent, cu singura condiție ca recursul să nu modifice obiectul litigiului dedus judecătii Tribunalului (Hotărârea din 18 ianuarie 2007, PKK și KNK/Consiliul, C-229/05 P, Rep., p. I-439, punctul 66, precum și Hotărârea din 29 noiembrie 2007, Herrero Romeu/Comisia, C-8/06 P, Rep., p. I-10333, punctul 32).
- 42 Or, se impune constatarea faptului că argumentul menționat se regăsea, contrar argumentelor invocate de Comisie, în cererea introductivă depusă de NDSHT la Tribunal, în care, la punctul 29, se susține că, „potrivit unei jurisprudențe constante, forma adoptată prin aceste acte sau decizii adoptate nu influențează dreptul de a le contesta”. Prin urmare, presupunând chiar că acest argument nu a fost formulat în recurs în aceiași termeni precum în cererea introductivă amintită, acest fapt nu modifică obiectul litigiului dedus judecătii Tribunalului.

43 Rezultă că acest argument este admisibil.

— Cu privire la fond

44 Recurenta urmărește, în esență, să demonstreze prin motivele al doilea-al patrulea că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept considerând că scrisorile în litigiu nu aveau caracteristicile unui act atacabil în sensul articolului 230 CE.

45 În această privință, Curtea a statuat în mod repetat că acțiunea în anulare în sensul articolului 230 CE poate fi formulată împotriva tuturor actelor adoptate de instituții, indiferent de natura sau de forma acestora, care urmăresc să producă efecte juridice obligatorii de natură a afecta interesele reclamantului, modificând în mod distinct situația sa juridică (a se vedea în special Hotărârea Athinaïki Techniki/Comisia, citată anterior, punctul 29 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 26 ianuarie 2010, Internationaler Hilfsfonds/Comisia, C-362/08 P, Rep., p. I-669, punctul 51).

46 Rezultă de asemenea dintr-o jurisprudență consacrată privind admisibilitatea acțiunilor în anulare că, pentru a califica actele atacate, trebuie examinată însăși substanța lor (a se vedea în special Hotărârea din 11 noiembrie 1981, IBM/Comisia, 60/81, Rec., p. 2639, punctul 9, și Hotărârea din 22 iunie 2000, Țările de Jos/Comisia, C-147/96, Rec., p. I-4723, punctul 27).

47 În schimb, forma în care se adoptă un act sau o decizie este, în principiu, lipsită de relevanță pentru admisibilitatea unei acțiuni în anulare. Prin urmare, împrejurarea că actul în cauză îndeplinește sau nu îndeplinește anumite cerințe formale, și anume în

special dacă este intitulat în mod corespunzător de către autor sau dacă menționează dispozițiile care constituie temeiul său legal, nu afectează în principiu calificarea acestuia. Astfel, este lipsit de relevanță faptul că acest act nu este desemnat drept „decizie” sau că nu se referă la articolul 4 alineatele (2), (3) sau (4) din Regulamentul nr. 659/1999. Este de asemenea lipsit de importanță faptul că acest act nu a fost notificat de Comisie statului membru în cauză, cu încălcarea articolului 25 din acest regulament, întrucât un asemenea viciu nu este susceptibil să modifice substanța actului respectiv (a se vedea Hotărârea Athinaïki Techniki/Comisia, citată anterior, punctele 43 și 44, precum și jurisprudența citată).

48 În plus, constituie în principiu acte atacabile în sensul articolului 230 CE măsurile care stabilesc definitiv poziția Comisiei la sfârșitul unei proceduri administrative și care urmăresc să producă efecte juridice obligatorii de natură să afecteze interesele reclamantului, cu excluderea măsurilor intermediare al căror obiectiv este pregătirea deciziei finale și care nu au astfel de efecte (a se vedea Hotărârea Athinaïki Techniki/Comisia, citată anterior, punctul 42 și jurisprudența citată).

49 Referitor la eventualul caracter definitiv și atacabil al măsurilor adoptate de Comisie în cadrul procedurii de control al ajutoarelor de stat, trebuie amintit mai întâi că, în temeiul articolului 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, Comisia are obligația de a efectua o examinare atunci când deține informații privind un ajutor pretins ilegal, oricare ar fi sursa acestor informații. Examinarea unei plângeri în temeiul acestei dispoziții determină inițierea fazei preliminare a examinării prevăzute la articolul 88 alineatul (3) CE și obligă Comisia să examineze imediat eventuala existență a unui ajutor și compatibilitatea acestuia cu piața comună (a se vedea în acest sens Hotărârea Athinaïki Techniki/Comisia, citată anterior, punctul 37).

- 50 Articolul 13 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, care este aplicabil în cazul examinării unei plângeri privind un ajutor pretins ilegal, impune Comisiei să încheie faza preliminară a examinării prin adoptarea unei decizii în temeiul articolului 4 alineatul (2), (3) sau (4) din acest regulament, și anume o decizie de constatare a inexistenței ajutorului, o decizie de a nu ridica obiecții sau o decizie de deschidere a procedurii oficiale de investigare, întrucât această instituție nu este autorizată să perpetueze o stare de inacțiune în cursul fazei examinării preliminare. La încheierea acestei faze a procedurii, Comisia este obligată, prin urmare, fie să deschidă faza de examinare următoare, fie să claseze cazul prin adoptarea unei decizii în acest sens (a se vedea în acest sens Hotărârea Athinaiki Techniki/Comisia, citată anterior, punctul 40 și jurisprudența citată).
- 51 În cazul în care Comisia constată, în urma examinării unei plângeri, că o anchetă nu permite constatarea existenței unui ajutor de stat în sensul articolului 87 CE, aceasta refuză în mod implicit să inițieze procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, Rec., p. I-1719, punctul 47).
- 52 Referitor la constatarea Comisiei potrivit căreia unele măsuri denunțate constituie ajutoare existente, trebuie constatat că un ajutor existent este, desigur, supus verificării permanente prevăzute la articolul 88 alineatul (1) CE și trebuie considerat legal atât timp cât Comisia nu a constatat incompatibilitatea acestuia cu piața comună (a se vedea Hotărârea din 9 august 1994, Namur-Les assurances du crédit, C-44/93, Rec., p. I-3829, punctul 34, și Hotărârea din 9 octombrie 2001, Italia/Comisia, C-400/99, Rec., p. I-7303, punctul 48). Cu toate acestea, atunci când este sesizată cu o plângere care pune în discuție un ajutor pretins ilegal, Comisia îl supune, atunci când califică măsura drept ajutor existent, procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (1) CE și refuză astfel în mod implicit să inițieze procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE (a se vedea în acest sens Hotărârea CIRFS și alții/Comisia, citată anterior, punctele

25 și 26, precum și Hotărârea din 16 mai 2002, ARAP și alții/Comisia, C-321/99 P, Rec., p. I-4287, punctul 61).

- 53 O astfel de decizie prin care se refuză inițierea procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE are caracter definitiv și este imposibil să fie calificată drept o simplă măsură provizorie (Hotărârile citate anterior CIRFS și alții/Comisia, punctul 26, precum și, în acest sens, Athinaiki Techniki/Comisia, punctele 54 și 58).
- 54 Într-o astfel de situație, beneficiarii garanțiilor procedurale prevăzute de această dispoziție nu pot obține respectarea acestora decât dacă au posibilitatea să conteste decizia menționată în fața instanței Uniunii potrivit articolului 230 al patrulea paragraf CE. Acest principiu se aplică atât în cazul în care decizia este adoptată pentru motivul că ajutorul este considerat de către Comisie compatibil cu piața comună, cât și atunci când aceasta este de părere că trebuie înlăturată însăși existența unui ajutor (Hotărârea Comisia/Sytraval și Brink's France, citată anterior, punctul 47) sau chiar atunci când apreciază că este vorba despre un ajutor existent (a se vedea în acest sens Hotărârile citate anterior CIRFS și alții/Comisia, punctul 27, precum și ARAP și alții/Comisia, punctul 62).
- 55 Această constatare se coroborează cu articolul 20 din Regulamentul nr. 659/1999, care reglementează drepturile părților interesate. Potrivit alineatului (2) a doua și a treia teză al acestui articol, Comisia, după obținerea de la o astfel de parte interesată a unor informații privind preținse ajutoarele ilegale sau o aplicare pretins abuzivă a unui ajutor, fie apreciază că nu există motive suficiente pentru a se pronunța cu privire la caz și informează respectiva parte interesată în acest sens, fie adoptă o decizie cu privire la caz privind obiectul informațiilor furnizate. Din aceasta rezultă că, din

moment ce Comisia a examinat astfel de informații și a adoptat o poziție în privința lor, aceasta adoptă o decizie.

- 56 Prin urmare, trebuie apreciată ca admisibilă acțiunea având ca obiect anularea unei decizii de refuz al inițierii procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE formulată de o parte interesată în sensul acestui articol, atunci când autorul acestei acțiuni urmărește astfel să își conserve drepturile procedurale de care beneficiază în temeiul acestei din urmă dispoziții (a se vedea Hotărârea Athinaiki/Comisia, citată anterior, punctul 36 și jurisprudența citată).
- 57 În speță, este cert că plângerea recurentei a fost examinată de Comisie în lumina informațiilor suplimentare furnizate de aceasta și a celor transmise de autoritățile suedeze ca urmare a solicitărilor de informații adresate de Comisie. Ca urmare a examinării plângerii, Comisia a constatat, în scrisoarea din 24 martie 2006, lipsa unor motive suficiente care să justifice continuarea acestei examinări și a adăugat că nu avea în vedere adoptarea altor măsuri în cazul respectiv. În plus, aceasta a amintit în scrisoarea din 28 aprilie 2006 că măsurile financiare în litigiu nu constituiau ajutoare ilegale.
- 58 Din moment ce Comisia a constatat lipsa unor motive suficiente care să justifice continuarea examinării plângerii, din cuprinsul actului în litigiu rezultă că această instituție și-a format o opinie definitivă cu privire la măsurile examinate, exprimându-și astfel intenția de a încheia examinarea preliminară. Prin această constatare, Comisia a refuzat implicit, astfel cum rezultă din jurisprudența citată la punctul 52 din prezenta hotărâre, să inițieze procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE.
- 59 Or, recurenta, fiind o întreprindere concurentă a societății care beneficiază de măsurile denunțate, este incontestabil una dintre părțile interesate în sensul articolului 88 alineatul (2) CE (a se vedea Hotărârea Comisia/Sytraval și Brink's France, citată

anterior, punctul 41, precum și Hotărârea din 9 iulie 2009, 3F/Comisia, C-319/07 P, Rep., p. I-5963, punctul 32), în raport cu definiția acestei noțiuni de la articolul 1 litera (h) din Regulamentul nr. 659/1999.

- 60 Prin urmare, trebuie constatat că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept statuând că actul în litigiu nu are caracteristicile unei decizii care produce efecte juridice obligatorii de natură să afecteze interesele recurente și în special că nu constituia o decizie în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 659/1999. Rezultă că actul în litigiu trebuie considerat un act atacabil în sensul articolului 230 CE.
- 61 Din considerațiile care precedă rezultă că motivele al doilea-al patrulea invocate de NDSHT în susținerea recursului trebuie primite.
- 62 În plus, întrucât Curtea a amintit la punctele 52 și 60 din prezenta hotărâre că o decizie precum actul în litigiu constituie un act atacabil, chiar și în cazul în care aceasta constată că măsurile denunțate de autorul unei plângeri constituie ajutoare existente, nu mai este necesar să se pronunțe cu privire la primul motiv invocat de recurentă, întemeiat pe denaturarea scrisorilor în litigiu.
- 63 În aceste condiții, hotărârea atacată trebuie anulată.

Cu privire la trimiterea cauzei la Tribunal spre judecare

- ⁶⁴ Potrivit articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aceasta poate, în cazul în care anulează hotărârea Tribunalului, fie să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată, fie să trimită cauza Tribunalului pentru a se pronunța asupra acesteia.
- ⁶⁵ Cu toate acestea, Curtea nu este în măsură să se pronunțe cu privire la fondul acțiunii formulate de NDSHT. Acest aspect al acțiunii și în special problema dacă în mod neîntemeiat Comisia a decis să nu inițieze procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE pentru motivul că măsurile în discuție constituiau ajutoare existente compatibile în orice caz cu piața comună presupune efectuarea unor aprecieri de fapt pe baza unor elemente care nu au fost supuse aprecierii Tribunalului și nici nu au fost dezbătute la Curte. În schimb, Curtea dispune de elementele necesare pentru a se pronunța în mod definitiv cu privire la excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie în cursul procedurii în primă instanță.
- ⁶⁶ Pentru motivele enunțate la punctele 44-62 din prezenta hotărâre, excepția de inadmisibilitate menționată, întemeiată pe faptul că actul în litigiu nu este susceptibil să facă obiectul unei acțiuni în anulare, trebuie respinsă.
- ⁶⁷ Prin urmare, trebuie trimisă cauza la Tribunal pentru a se pronunța asupra concluziilor formulate de NDSHT prin care se urmărește anularea deciziei Comisiei, cuprinsă

în scrisorile în litigiu, de a nu continua examinarea plângerii recurente privind ajutoare de stat pretins ilegale acordate de orașul Stockholm în favoarea SVB.

Cu privire la cheltuielile de judecată

⁶⁸ Întrucât cauza este trimisă la Tribunal spre rejudecare, cererea privind cheltuielile de judecată aferente prezentei proceduri de recurs se soluționează odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

- 1) Anulează Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 9 iunie 2009, NDSHT/Comisia (T-152/06).**

- 2) Respinge excepția de inadmisibilitate invocată de Comisia Comunităților Europene în fața Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene.**

- 3) **Trimite cauza la Tribunalul Uniunii Europene pentru a se pronunța asupra concluziilor formulate de NDSHT Nya Destination Stockholm Hotell & Teaterpaket AB de anulare a deciziei Comisiei Comunităților Europene, cuprinsă în scrisorile din 24 martie și din 28 aprilie 2006, de a nu continua examinarea plângerii acestei societăți privind ajutoare de stat pretins ilegale acordate de orașul Stockholm în favoarea Stockholm Visitors Board AB.**

- 4) **Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.**

Semnături